

Türkiye’de Okul Yöneticiliği Uluslararası Bir Platforma Taşınabilir mi? Bir Konferansın Ardından Akılda Kalanların Reaksiyonu

Doç. Dr. Hasan TABAK¹

ÖZET

Haziran’ın son haftası İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Öncü Okul Yöneticileri Derneği ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün ortaklaşa düzenlediği Uluslararası Okul Yöneticileri Konferansı özellikle uygulama aktörleri olan okul yöneticileri ve öğretmenler başta olmak üzere okul içi paydaşları bir araya getirmeyi hedeflemiştir. İkincisi düzenlenen konferans (2nd International School Principals Conference / ISPC2021) online ortamda gerçekleştirildi. Bu yazıda konferansın kapsamı, niteliği, akademik kurulları, organizasyonu ve çıktılarının değerlendirilmesine odaklanılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Eğitim yönetimi, okul yönetimi, konferans*

Can School Administration in Turkey be Moved to an International Platform? The Reaction of the Memorable after a Conference

ABSTRACT

In the last week of June, the International School Principals Conference, jointly organized by İstanbul Medeniyet University, Leading School Principals Society and İstanbul Provincial Directorate of National Education, aimed to bring together in-school stakeholders, especially school administrators and teachers, who are implementation actors. The second conference (2nd International School Principals Conference / ISPC2021) was held online. In this paper, the focus was on evaluating the scope, quality, academic committees, organization and outputs of the conference.

Keywords: *Educational administration, school administration, conference*

ALANYAZIN

Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi

CRES JOURNAL

Critical Reviews in Educational Sciences

Güz *Autumn* 2021

Cilt *Volume* 02

Sayı *Issue* 02

ss *pp* 102-108

ISSN - 2718-0808

<http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0202.102.108>

Eleştirel İnceleme
Critical Review

Basvuru/Submitted
20 Eyl/Sep 2021

Kabul/Accepted
23 Eyl/Sep 2021

Yayın/Published
16 Kas/Nov 2021

Atf/Cite: Tabak, H. (2021). Türkiye’de okul yöneticiliği uluslararası bir platforma taşınabilir mi? bir konferansın ardından akılda kalanların reaksiyonu. *Alanyazın-CRES Journal*, 2(2), 102-108.

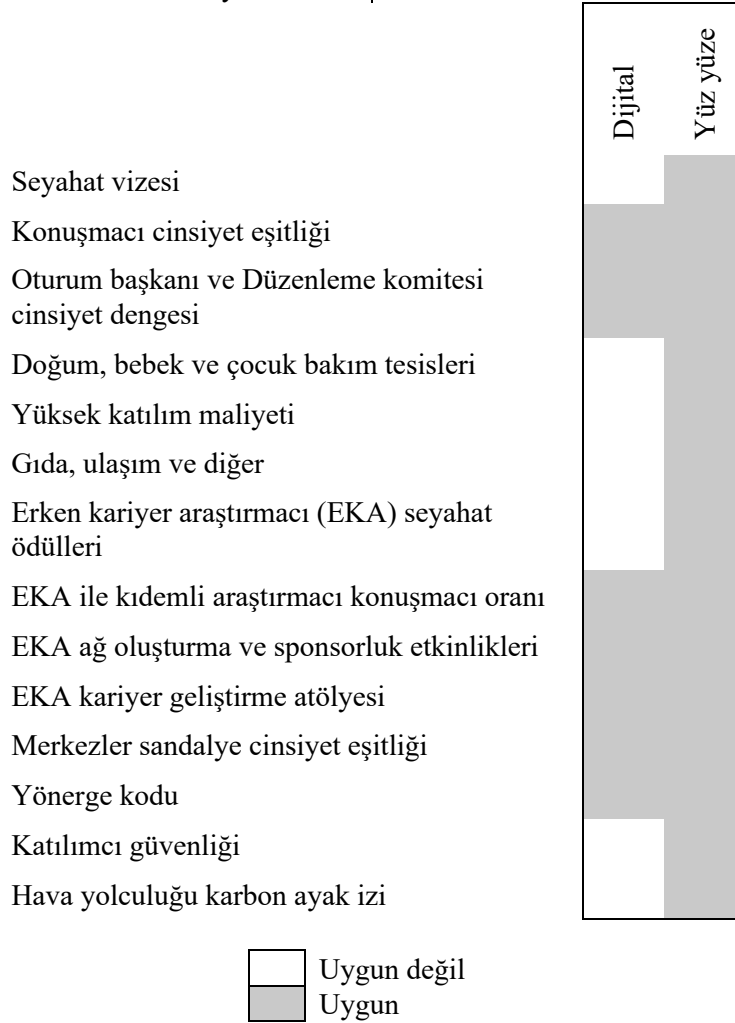
<http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0202.102.108>

¹ Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
hasantabak@aksaray.edu.tr / hasantabak@gmail.com ORCID: 0000-0003-3923-5133

Giriş

Bilim küresel bir çabadır ve biz bilim adamları olarak konferansları daha uygun maliyetli, çevresel açıdan sürdürülebilir ve coğrafi konum, ekonomi, kişisel koşullar veya diğer nedenlerle erişilebilir hale getirme imkânını her zaman bulamayabiliriz. Teknolojik gelişmeler, bilimsel konferanslarda reform yapmak için eşsiz bir fırsat olanağı tanımıştır. Ancak yüz yüze deneyimin yerini alamayacağı aşikâr olsa da bu bir fırsattır. Konferansların yaygın olarak dijitalleştirilmesi, kişisel veya politik nedenlerle seyahatleri

kısıtlanan konuşmacıların çeşitliliğini artırarak konferanslar sırasında ve sonrasında bilgiye küresel erişimi artıracak ve aynı zamanda bilimin daha fazla yayılmasına aracılık edecektir. Yayımlanan ve kaydedilen konferans görüşmelerinin küresel bilgi ekonomisinin yeni bir ayrılmaz bileşeni olacağı düşünülebilir. En son bilimsel gelişmelere daha geniş erişim, bilgi kazanımını, fikir ve yeniliklerin her yerde paylaşılmasını daha da hızlandıracak ve araştırmacıların zamanı daha iyi kullanmalarını sağlayacaktır (Sarabipour vd, 2020).

Şekil1. Dijital ile yüz yüze bilimsel toplantıların çeşitli değişkenler açısından uygunluğu (Sarabipour vd, 2020’den uyarlanmıştır).

Konferans düzenleme kurulu, bir tür entelektüel yatırım yapmak adına kültürel/ulusal karşılaştırmalara izin vermek (yalnızca kendi ülkelerinden değil), teori-uygulama boşluğunu doldurabilmek, aynı zamanda teori ve sistematik incelemeyi kullanabilmek için alandaki üniversite akademisyenlerini yönlendirmek isteyebilir (Oplatka, 2008). Konferanslarda davetli konuşmacılardan veya bildiri sunucularından

kaynaklanan sorunlardan da bahsetmek gerekmektedir. Çünkü bu tip organizasyonlarda en fazla vakti katılımcıların eylemleri almaktadır. Bu bağlamda konuşmacının coşkudan yoksunluğu, mikrofonda monoton ses tonu; konuşmacının dinleyicinin zihinsel bileşenlerini tahmin etmeden konuşması veya konuşmacı sunu yaparken dinleyicilere arkasını dönmesi, kısacası etkisiz

konuşma yapması başta gelen sorunlar arasında sıralanabilir (Klens, 1953).

Dolayısıyla genel bağlamda konferanslarda katılımcıların en fazla faydalanmalarını sağlayacak unsurların bireysel olmak üzere konferans organizasyonlarında ön plana çıkması beklenmektedir. Dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise sahte konferans organizasyonlarıdır. Bu organizasyonlar kendilerini büyük bilimsel dijital kütüphanelerde indekslenen uluslararası konferanslar olarak tanıtmaktadırlar ve yakından incelenmelerinde fayda vardır. Son yıllarda, araştırmacıların yoğun ilgisi nedeniyle sahte konferanslar giderek daha fazlalaşmaya başlamıştır. Mantıken, çalışmalarını meşrulaştırmak ve araştırmacıları yanıltmak için bazı teknikler uyguladıklarına şahit olunmaktadır. Sahte konferansları düzenleyenler farklı yaklaşımlar benimsemelerine ve stratejilerini sıklıkla değiştirmelerine rağmen, deneyimli bilim insanlarının ayırt etmeleri muhtemeldir. Sahte konferansların on altı olası işareti bulunmaktadır (Asadi, Rahbar, Rezvani & Asadi, 2018; s.781-784):

1. Sıklıkla ve akademik olmayan reklam e-postaları
2. Sanal (gerçekleşmeyen) konferanslar
3. Multidisipliner yani olası disiplin bağıntısı olmayacak çeşitlilikte olan konferanslar
4. Farklı düzenleme, bilim veya danışma kurulu hakkında bilgi eksikliği
5. Tarihlerinde çok sık tekrarlanan değişiklikler
6. Ücretli olması gereken eylemlerin ücretsiz yapılma ısrarı
7. Konferans mekânı olarak süslü bir turist bölgesi seçme
8. Olağandışı bilimsel çalışma inceleme ve kabul süreci
9. Ödeyici kolaylığını sağlamanın ötesinde çok çeşitli ödeme metodları
10. Büyük dijital bilimsel kütüphanelerde indekslenme vaadi
11. Konferans programına ilişkin belirsiz ve eksik bilgiler
12. Herhangi bir girişiminiz olmamasına rağmen özel davetli olduğunuzu belirten belge almak
13. Makalelerin indeksli dergilerde yayımlanması

14. Kayıt ücreti ödendikten sonra konferans katılım belgesinin alınması
15. Bilimsel çalışma ilkeleriyle bağdaşmayan bir çalışmanın kabul alması
16. Konuşmacıların akademik amaçtan öte bir tutumla ikna edilmesi

Dünyada ve Türkiye’de eğitim yönetimi organizasyonlarında arayışlar

Eğitim yönetimi alanının tarihsel epistemolojik mesajı “geri dönüşüm”dür. Yani alan tipik olarak benzer fikirler, varsayımlar ve anlayışlar üzerine tartışmalarla devam etmektedir. Son beş yıl boyunca yapılan araştırmalar bazı küçük değişikliklere ve yenilikçi “keşiflere” rağmen bu gerçeği değiştirmemektedir. Hatta araştırmalar pratiği geliştirmek ve uygulayıcıların sorunlarını çözmelerine yardımcı olmada problemi belirlemenin ötesine geçememiştir (Oplatka, 2009). Detaylı olarak uluslararası organizasyonların mercek altına alınması gerekliliği düşünüldüğünde, İngiliz Eğitim Liderliği ve Yönetim Derneği (British Educational Leadership, Management and Administration Society-BELMAS) çok uluslu bir topluluk ve alanda uluslararası düzeyde araştırmalarla eğilim gösterilen konuları ön plana çıkartıp hatta ortaya atıp kümülatif ilerlemesini sağlamada ciddi öncülük yapmaktadırlar. Dolayısıyla Oplatka (2008), buradaki araştırmalarla ilgili meta araştırmalara bakıldığında, “liderlik” jargonunda aşırı kullanımın nedenleri ve kaynakları üzerine araştırmalarında yer vermiştir. Dolayısıyla alan üyeleri arasında esas olarak tek bir “büyük” konuya sürekli odaklanmanın, eğitim kurumlarının anlaşılması için yüksek öneme sahip olan eğitim yönetimi ve idaresinin diğer yönlerini görmezden gelme tehlikesini göstermektedir.

Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmalar incelendiğinde Turan, Bektaş, Yalçın ve Armağan’ın (2016) araştırmalarında yapmış oldukları veriye dayalı tespitin gerçeğe oldukça yakın olduğu düşünülmektedir:

Türkiye’de üretilen bilimsel bilgi batılı ülkelerden geri olmamakla birlikte üretilen bilginin niteliği, pratikteki sorunları çözebilirliği, eğitimde politika uygulayıcılara yol gösterebilirliği sorun teşkil etmeye devam etmektedir. Geçen on beş yıl içinde, bildiri sayısında doğal bir artış görülmekle birlikte söz konusu bu artışın özgün, bağlamsal olmaktan ziyade

batı ülkelerinde üretilen bilginin tekrarı niteliğini taşımaktadır. Diğer taraftan son on beş yılda yapılan kongreler incelendiğinde katılımcıların büyük oranda araştırma görevlileri ve yardımcı doçentler (bugünkü adıyla doktor öğretim üyeleri) olduğu görülmektedir. Maalesef sosyalleşme ve akademik yükselme kaygısıyla yaptıkları sunum ve bildirilerin eğitimde pratik sorunlara ne kadar çözüm üretebildiği çalışmalarının ontolojik, epistemolojik ve metod yönlerinden sağlamlığı sorgulamaya açık görünmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırmadan elde edilen bulgular Eğitim Yönetimi Kongrelerinde yer alan araştırmaların temel öznelere öğretmenler ve okul yöneticileri olduğunu göstermektedir. Kongre kitaplarında yer alan bildirilere konu olan araştırmalarda en çok nicel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Kongrelerde yer alan bildiriler tematik olarak daha çok örgütsel konular, yönetim süreçleri, eğitimsel reform ve politikalar ve liderlikle ilgilidir.

Bu tespit neticesinde ulusal düzeyde eğitim yönetimi ile ilgili dergilerin incelenmesi ön plana çıkmıştır. 2000–2006 yılları arasında alanda yıllarca katkı sağlayan ve ulusal düzeyde tanınır bir dergi olan Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi’nde yayımlanan eğitim yönetimi ile ilgili araştırma makaleleri incelenmiştir. Eğitim yönetimi araştırmalarına konu olan problemler; eğitim yöneticisinin davranış etkenleri, eğitim yöneticisinin davranışı, eğitim yöneticisinin davranışının etkileri ile okulun örgütsel davranışının etkenleri, okulun örgütsel davranışı ve okulun etkileri gibi iki kategori altında toplanabilir. Dergi kapsamındaki eğitim yönetimi araştırmalarında okulların süreçlerine bir yoğunlaşma olduğu görülmektedir (Balcı & Apaydın, 2009, s.341). Örucü ve Şimşek (2011) Ankara’daki Eğitim Yönetimi alanında uzman akademisyenlerden oluşan çalışma grubuyla Türkiye’de eğitim yönetiminin akademik durumunu ortaya koyan araştırma gerçekleştirmişlerdir. Sonuçlar temel bileşenleri itibariyle geleceğe yönelik akademik dayanışma ve iş birliği ihtiyacı, kuram ve uygulama arasındaki kopukluğun giderilmesi, konuyla ilgili bilimsel farkındalığın ve çabaların artırılması, yenilikçi ve yaratıcı, ülkenin gerçeklerini konu alan bilimsel çalışmaların yapılması gibi öneriler ortaya atmışlardır. Aksine yoğunlaşan konuların uluslararası düzeyde farklılık olabileceği Karip ve Köksal’ın (1996) araştırmasında vurgulanmıştır. Eğitim sisteminin öğrenci başarısına işaret eden

araştırmada, öğrenci başarısında ve okulların işleyişlerinde kalıcı iyileştirmeleri amaçlayan politikaların okulların yerel çevre ve iklimlerine göre düzenlenmesini önerilebileceği düşüncesini ön plana çıkartmışlardır. Böyle bir tabana dayalı değişim çalışması en azından öğretmenleri ve yerel okul yöneticilerini kapsayan katılımcı bir yaklaşım gerektirir. Okul müdürü eğitimde niteliğin geliştirilmesinde sorumluluk almalı ve bu sorumluluğu öğretmenlerle paylaşma vurgusunu özelde eğitim yönetimi; genelde ise özellikle eğitim sistemlerinin geliştirilmesine yönelik ön plana çıkan konu başlıkları olabileceğini işaret eden bir diğer okul yönetimi özelinde konularındandır.

Daha önce birincisi Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde düzenlenen eğitim yönetimi kongresi, eğitim yönetimi çevresinin etkileşimini yoğunlaştırmak amacı ile periyodik toplantılar haline getirilebilir. Bu öneri ile alanda kuram ve uygulama bütünlüğü arayışı ve belirli zaman diliminde bilimsel amaçlı platform toplantıları çağrılarının yine de yapıldığı dikkati çekmektedir (Beycioğlu & Dönmez, 2006). Bu çağrının ötesinde Balcı (2008; s.205-206) Eğitim yönetimi alanının bilimleşmede gelişme göstermesi, alanın ilgililerinin örgütlenmesini- dernekleşmesini önermektedir. Alanın bir uzmanlık alanı ve meslek olarak kabul görebilmesi, etik kodlarının kurulması, standartlarının belirlenmesi, bilim insanlarının özlük haklarının korunması, ulusal ve uluslararası ilgili örgütlerle ilişki kurulabilmesi bu örgütlenmeyi gerektirdiğini göstermektedir.

Türkiye’de okul yöneticiliğini uluslararası bir platforma taşıma çabaları

2021 yılı haziran ayının son haftası İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Öncü Yöneticiler Derneği ve İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü’nün ortaklaşa düzenlediği Uluslararası Okul Yöneticileri konferansı özellikle uygulama aktörleri olan okul yöneticileri ve öğretmenler başta olmak üzere okul içi paydaşları bir araya getirmeyi hedeflemiştir. İkincisi düzenlenen konferans (2nd International School Principals Conference / ISPC2021) online ortamda gerçekleştirildi.

Konferans, 2023 Eğitim Vizyonu, Salgın Krizi ve Dijitalleşme Bağlamında Okul Özerkliği genelinde “Okul Özerkliği” ana temasıyla bildiri çağrısında bulundu. Bu sayede okul özerkliği kavramını geniş bir yelpazede ele alarak, dünyadaki ve Türkiye’deki karşılığına, eğitim sistemlerindeki yansımalarına odaklanmayı hedeflenmiş ve konferans gerek çıktuları gerekse katılımcıları itibariyle hedeflerine ulaştığı kanısını oluşturmuştur. Bu kanıyı, 5 panel, 10 atölye ve 3

gün – 14 oturumda bilimsel bildirilerin sunum oturumları ve diğer bilimsel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi güçlendirici veri niteliği taşımaktadır. Özellikle gerek eğitim yönetiminin önde gelen akademisyenleri gerekse Milli Eğitim eski bakanının bulunduğu açılış paneli eğitimin doğası, kültürü ve yapılanması bağlamında okul özerkliğini kuram ve uygulama noktasında ele almaları kongre temasına ilişkin bir perspektif sunmuştur. Dolayısıyla Türkiye’de yönetim yapısının genel niteliği ele alınarak bu çerçevede “Eğitim sistemlerinin en küçük yapı birimi olan okulların yetki devri çerçevesinde belirli düzeyde özerkliği söz konusu olabilir mi?” temel sorusunun bir adım ötesinde nasıl olabileceği ele alınmıştır. Bu başlangıcın devamında Dr. İbrahim Hakan KARATAŞ – Dr. Rania SAWALHI öncülüğünde **Uluslararası Okul Yöneticileri İnisyatif Toplantısı** gerçekleştirilmiş, toplantıda çeşitli uluslardan temsilciler okul yöneticiliği perspektifini kendi ülkelerindeki gelişme ve kültürel özellikleriyle yorumlayarak bilgi paylaşımında bulunmuşlardır. Paylaşımın temel çıkış noktası “Türkiye’de okul yöneticiliği uluslararası bir platformda yer edinebilir mi?” sorusunu akla getirmektedir. Sonuç olarak yapılan toplantı Türkiye’de okul yöneticiliğinin gelecekte uluslararası düzeyde ana aktörlerden biri olabileceği edinilen izlenimlerden çıkarılabilir.

Konferansın kuvvetli yanlarından birisi ise katılımcıların okul müdürü ve öğretmen yani uygulayıcı ağırlıklı olması, sunulan bildirilerin uygulama bakış açısını yansıtmaya olanağını ön plana çıkarmaktadır. Bu kuvvetli yan teorik olarak akademik tarafların özellikle panel veya atölye çalışması haricinde spesifik konuda veya konferans temasında bilimsel bildiri sunmayı tercih etmedikleri görülmektedir. Ancak organizasyonun düzenleme ve bilim kurulu üyelerinin akademik ve uygulamada karma özellikte olmasının hatta çok ulusluluğu da düşünüldüğünde pandemi koşullarında güçlü bir özellik olduğu söylenebilir. Konferansta farklı bir organizasyon olan *Okul Özerkliği İleri Araştırmalar Çalıştayı*ni bizzat dinleyen ve katkı sağlayan bir akademisyen olarak genel anlatımın dışında soru-cevap ağırlıklı zamanın yönetilmesi olumlu bir özelliktir. Konferans düzenleyicilerinin bildiri gönderiminden önce öğretmen ve okul yöneticileri için “Bilimsel konferanslar için bildiri ve tam metin hazırlama” eğitimini düzenlendiği düşünüldüğünde geniş zamanlı bir işlevden bahsetmek mümkündür.

Mikro düzeyde konferansın temel çıktısı bildirilerden elde edilen sonuçlardır. Her ne kadar bütüncül bakış açısı sunmasa da konferans ana

teması ve bilimsel etki düzeyi bakımından irdelenmesi konferansın hakemlik süreci başta olmak üzere çalışmaların niteliğini ön plana çıkartmaktadır. Konferansın hedef kitlesine hitap eden “Okul İdarelerinin Salgın Sürecinde Yaşadığı Özerklik Çıkmazı” başlıklı çalışmanın sonucuna bakıldığında: “Okul yöneticilerinin yaşadığı çıkmazı çözebilmenin yegane yolu; bu süreçleri yönetebilecek iyi eğitilmiş okul idarecileri yetiştirmek, yasal mevzuatlarla ilgili düzenlemeleri yaparak bu görevlilere yetki devrini -sağlıklı bir denetim mekanizmasını ihmal etmeden gerçekleştirilebilir.” vurgusu ana bağlama sahip kongre temasına uygun bildiri olduğu ve diğer bildiriler içinde bu düşüncüyü somutlaştırır nitelikte olduğu söylenebilir. Diğer taraftan “Okul Özerkliğinin İtici Güçleri: İngiltere, Yeni Zelanda ve Çin Halk Cumhuriyeti Örnekleri” başlıklı bildirinin özetine bakıldığında bir bilimsel bildiri sistematığında ele alınmadığı dikkati çekmektedir. Ancak ulaşılan sonuç özellikle konferansın Türkiye’de okul yöneticiliğini uluslararası bir platforma taşımada okuldan gelen bir araştırmacının varlığını ve küresel bakış açısına sahip olduğunu gösterir niteliktedir. Bu çerçevede ISPC 2021’in özellikle sahadaki öğretmen ve okul yöneticilerini bir araya getirerek kuram ve uygulama bütünlüğünü sağlama çabası görünürdür. En büyük farklılığın yeni bir organizasyon olma özelliğine rağmen online ortamda yapılmış olması etkileşimi belirli bir düzeyde tuttuğu temel çıkarımdır. Özellikle okul yöneticilerini uluslararasılaştırma hedef çıkış noktası itibarıyla diğer organizasyonlarından bir diğer farklı özellik taşımasını ve öz değerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda düzenleme kurulunu salt olarak ulusal düzeyde tutması kültür aktarımı başta olmak üzere tartışma alanlarının tek bakış açısında yapılandırıldığı kısıtlılığını beraberinde getirmektedir.

Yeni ISPC’e ve diğer eğitim yönetimi organizasyonlarına öneriler

Bugün dijital dünya, kablosuz ve mobil cihazlar, sosyal medyanın, canlı yayının, blogların ve wikilerin yeni iletişim yöntemleri, bireysel bilim insanlarının diğerleriyle daha önce hiç olmadığı kadar etkileşim kurması için fırsatlar sunmaktadır. Anlamlı erişim sağlamak için kullanılacak bilimsel toplantıların özellikleri nelerdir? Her şeyden önce, bu toplantıların bir grup uzmanı bilim alanında bir araya getirmesi beklenir. İkincisi, bu toplantılar tipik olarak, alandaki en son ve çoğu zaman en ilginç bilgileri yaymak için kullanılan sözlü sunumların dışında bir tür poster oturumu veya özel oturumlu toplantıyı içerir. Katılımcılar daha resmî sözlü sunumların zaman çizelgeleri ve

yönergeleri tarafından engellenmediği için, bu daha resmî olmayan durumlar tipik olarak en fazla bilgi alışverişinin gerçekleştiği yerlerdir. Bu çerçevede ele aldığımız soru şudur: “Uzmanlardan oluşan küçük toplulukların toplu bilgisi, dünyanın herhangi bir yerinde bulunan lokasyonda içerik oluşturmak için nasıl kullanılabilir?” (Mojarad & Davis, 2017). Diğer taraftan “Geleceğin konferansları araştırmacıların farklı ihtiyaçlarına nasıl cevap verecek?”, “Farklı sunum formatları tasarlanabilir mi?”, “Uygulayıcılar uygulamanın sade tanımlarının büyüsunü kaybetmeden katı akademik düzenlemelere uyabilirler mi?”, “Ampirik çalışmaların oranındaki düşüş göz önüne alındığında, bu eğilimin akademik bir toplum için sonuçları nelerdir?” (Oplatka, 2012) temel sorularının cevaplanması daha doğru bir başlangıç olabilir. Küçük ve büyük konferansları iyileştirmeye yönelik ise bir dizi aşağıdaki eylemler önerilebilir:

1. Organizasyonlar tamamen çevrimiçi yapılabilir aynı zamanda konferans canlı yayımlayarak yaygın etkisinin artırılması hedeflenebilir.
2. Değişen dünya ve dönüşen ihtiyaçlar çerçevesinde konferanslarda verilen hediyelik eşyalar, ticari ürünler, yaka kartları gibi dijital ortamda kullanılmayan ve belirli maliyeti olan ürünler ortadan kaldırılabılır.
3. Tamamen değil belirli periyodlarla (üç yılda veya beş yılda bir gibi) yüz yüze konferans organizasyonlarının yapılması ayrıca önerilir. Çünkü kültürleme ve bunun aktarımının yüz yüze görüşmede daha fazla olduğuna dair kanıtlar bulunmaktadır.
4. Konferans katılımcılarında dengeleme yapılamasa da düzenleme, bilim kurulu üyeleri veya davetli konuşmacılarda cinsiyet dağılımının gözetilmesi iyi örneklerin ön plana çıkartılmasını kolaylaştırabilir.
5. Katılımcılar için eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması başta olmak üzere eğitime erişimi kolaylaştırıcı yardım fonu sağlayabilmek adına halka açık sosyal yardım faaliyetleri konferansın bir parçası olarak düzenlenebilir.
6. Özellikle yüz yüze konferanslarda ücretsiz ve yerinde bakım ve çocuk bakım tesisleri sağlanarak katılımın çeşitli taraflarca sağlanması özendirilebilir.

7. Konferans ve etik davranış kurallarını bütününde oluşturarak katılımcıların her anlamda bilimsel ve güvenilir çalışmalarının artırılması önerilebilir.
8. Özellikle ISPC’in genç organizasyon yapısına rağmen kendi içindeki özellikle uluslararası oturumların sayısının artırılarak iyi planlanmış ağ oluşturma etkinlikleri düzenleme, bilgi paylaşımının ötesinde gerek akademisyenlerin iletişimlerini gerekse genç araştırmacıların akademik bağlantılarını kuvvetlendirebilir.
9. ISPC özelinde yapılan bilimsel konferansın belgelerine ulaşıldığı tek bir veri tabanı oluşturulabilir. Bu düşünce ilerleyen yıllarda başvurulacak ve birikimli olarak ilerlediği düşünüldüğünde bir sanal alan olup bir merkezden yönetilmesi kolaylaştırıcı unsuru olup küresel bir bilgi ağına dönüşebilir.

Kaynakça

- Asadi, A.; Rahbar, N., Rezvani, M. J., & Asadi, F. (2018). Fake/bogus conferences: Their features and some subtle ways to differentiate them from real ones. *Science and engineering ethics*, 24(2), 779-784.
- Balcı, A. (2008). Türkiye’de eğitim yönetiminin bilimleşme düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14(2), 181-209.
- Balcı, A.; Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59), 325-343
- Beycioğlu, K., Dönmez, B. (2006). Eğitim yönetiminde kuramsal bilginin üretimine ve uygulanmasına ilişkin bir değerlendirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 47(47), 317-342.
- Karip, E., Köksal, K. (1996). Etkili eğitim sistemlerinin geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(6), 245.
- Klens, P. F. (1953). Scientific Conferences and Papers. *Science*, 117(3031), 113-114.
- Mojarad, S.; Davis, M. E. (2017). Science Outreach at Specialized Conferences-It’s a winwin for scientists and the general public- Observations. *Scientific American*. erişim: <https://blogs.scientificamerican.com/observations/science-outreach-at-specialized-conferences/>
- Oplatka, I. (2008). The field of educational management: Some intellectual insights from the 2007 BELMAS national conference. *Management in Education*, 22(3), 4-10. DOI: 10.1177/0892020608093256
- Oplatka, I. (2009). The field of educational administration: A historical overview of scholarly attempts to recognize epistemological identities, meanings and boundaries

from the 1960s onwards. *Journal of Educational Administration*. 47(1), 8-35.

Oplatka, I. (2012). The 2011 BELMAS Conference: new topics, diverse ideas, much more international than before. *Management in Education*, 26(1), 21-27.

Örücü, D.; Şimşek, H. (2011). Akademisyenlerin gözünden Türkiye’de eğitim yönetiminin akademik durumu: Nitel bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 167-197.

Sarabipour, S., Schwessinger, B., Mumoki, F. N., Mwakilili, A. D., Khan, A., Debat, H. J., ... & Mestrovic, T. (2020). Evaluating features of scientific conferences: A call for improvements. *BioRxiv*. doi: <https://doi.org/10.1101/2020.04.02.022079>

Turan, S., Bektaş, F., Yalçın, M., & Armağan, Y. (2016). Eğitim yönetimi alanında bilgi üretim süreci: Eğitim yönetimi kongrelerinin rolü ve serüveni üzerine bir değerlendirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(1), 81-108.